

Duygu ve düşünceleri daha açık ifade etmek, cümlelerin yapısını ve duraklama noktalarını belirlemek, okumayı ve anlamayı kolaylaştırmak, sözün vurgu ve ton gibi özelliklerini belirtmek üzere noktalama işaretleri kullanılır.

ÜÇ NOKTA (...)

Anlatım olarak tamamlanmamış cümlelerin sonuna konur.

- **Örnek:** Ne çare ki çirkinliği hemencecik ve herkes tarafından görülüyordu da bu yanı... (Tarık Buğra)

Kaba sayıldığı için veya bir başka sebepten dolayı açık yazılmak istenmeyen kelime ve bölümlerin yerine konur.

- **Örnek:** Arabacı B...’ya yaklaştığını söylüyor, ikide bir fırsat bularak arabanın içine doğru başını çeviriyordu.
(Ahmet Hamdi Tanpınar)

Alıntılarda başta, ortada ve sonda alınmayan kelime veya bölümlerin yerine konur.

- **Örnek:** ... derken şehrin öte başından boğuk boğuk sesler gelmeye başladı... (Tarık Buğra)

Sözün bir yerde kesilerek geri kalan bölümün okuyucunun hayal dünyasına bırakıldığını göstermek veya ifadeye güç katmak için konur.

- **Örnek:** Sana uğurlar olsun... Ayrılıyor yolumuz! (Faruk Nafiz Çamlıbel)

Ünlem ve seslenmelerde anlatımı pekiştirmek için konur.

- **Örnek:** Gölgele yaklaştilar. Bir adım kalınca onu kıyafetinden tanıdılar.
– Koca Ali... Koca Ali, bel.. (Ömer Seyfettin)

Ünlem ve soru işaretinden sonra üç nokta yerine iki nokta konulması yeterlidir.

- **Örnek:** Nasıl da akşam oldu?..

Hitap için kullanılan kelimelerden sonra konur.

- **Örnek:** – Kimsin?
– Ali...
– Hangi Ali?
– ...

SORU İŞARETİ (?)

Soru eki veya sözü içeren cümle veya sözlerin sonuna konur.

- **Örnek:** Ne zaman tükenecek bu yollar, arabacı? (Faruk Nafiz Çamlıbel)

Soru bildiren ancak soru eki veya sözü içermeyen cümlelerin sonuna konur.

- **Örnek:** Gümrükteki memur başını kaldırdı:
– Adınız?

Bilinmeyen, kesin olmayan veya şüpheyle karşılanan yer, tarih vb. durumlar için kullanılır.

- **Örnek:** Yunus Emre (1240 ?-1320), (Doğum yeri: ?) vb.
1496 (?) yılında doğan Fuzuli...
Ankara’dan Antalya’ya arabayla üç saatte (?) gitmiş.

Soru ifadesi taşıyan sıralı ve bağlı cümlelerde soru işareti en sona konur.

- **Örnek:** Çok yakından mı bu sesler, çok uzaklardan mı?
Üsküdar’dan mı, Hisar’dan mı, Kavaklardan mı? (Y. Kemal Beyatlı)

ÜNLEM İŞARETİ (!)

Sevinç, kıvanç, acı, korku, şaşma gibi duyguları anlatan cümle veya ibarelerin sonuna konur.

- **Örnek:** Hava ne kadar da sıcak!
Ne mutlu Türk'üm diyene! (Atatürk)

Seslenme, hitap ve uyarı sözlerinden sonra konur.

- **Örnek:** Ordular! İlk hedefiniz Akdeniz'dir, ileri! (Atatürk)

Ünlem işareti, seslenme ve hitap sözlerinden hemen sonra konulabileceği gibi cümlelerin sonuna da konabilir.

- **Örnek:** Arkadaş, biz bu yolda türküler tutturdurken
Sana uğurlar olsun... Ayrılıyor yolumuz! (Faruk Nafiz Çamlıbel)

Alay, kinaye veya küçümseme anlamı kazandırılmak istenen sözden hemen sonra yay ayrıç içinde ünlem işareti kullanılır.

- **Örnek:** İsteseymiş bir günde bitirmiş (!) ama ne yazık ki vakti yokmuş (!).

KESME İŞARETİ (')

Özel adlara getirilen iyelik, durum ve bildirme ekleri kesme işaretiyle ayrılır.

- **Örnek:** Kurtuluş Savaşı'nı, Atatürk'üm, Türkiye'mizin, Fatih Sultan Mehmet'e, Muhibbi'nin, Gül Baba'ya, Osmanlı Devleti'ndeki vb.

Belli bir kanun, tüzük, yönetmelik kastedildiğinde büyük harfle yazılan kanun, tüzük, yönetmelik sözlerinin ek alması durumunda kesme işareti kullanılır.

- **Örnek:** Bu Kanun'un 17. maddesinin c bendi... Yukarıda adı geçen Yönetmelik'in 2'nci maddesine göre... vb.

Özel adlar için yay ayrıç içinde bir açıklama yapıldığında kesme işareti yay ayrıçtan önce kullanılır.

- **Örnek:** Yunus Emre'nin (1240?-1320), Yakup Kadri'nin (Karaosmanoğlu) vb.

Sonunda 3. teklik kişi iyelik eki olan özel ada, bu ek dışında başka bir iyelik eki getirildiğinde kesme işareti konmaz.

- **Örnek:** Boğaz Köprümüzün güzelliği, Amik Ovasının bitki örtüsü, Kuşadamızdaki liman vb.

Kurum, kuruluş, kurul, birleşim, oturum ve iş yeri adlarına gelen ekler kesmeyle ayrılmaz.

- **Örnek:** Türkiye Büyük Millet Meclisine, Türk Dil Kurumundan, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığına, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Başkanlığının, Bakanlar Kurulunun vb.

Özel adlara getirilen yapım ekleri, çokluk eki ve bunlardan sonra gelen diğer ekler kesmeyle ayrılmaz.

- **Örnek:** Türklük, Türkleşmek, Türkçülük, Türkçe, Müslümanlık, Avrupalı, Avrupalılaştırmak, Bursalı, Ahmetler, Türkçenin vb.

Kişiler adlarından sonra gelen saygı ve ünvan sözlerine getirilen ekleri ayırmak için konur.

- **Örnek:** Nihat Bey'e, Ayşe Hanım'dan, Mahmut Efendi'ye, Enver Paşa'ya; Türk Dil Kurumu Başkanı'na vb.

Kısaltmalara getirilen ekleri ayırmak için konur.

- **Örnek:** TBMM'nin, TDK'nin, BM'de, ABD'de, TV'ye vb.

Sayılarla getirilen ekleri ayırmak için konur.

- **Örnek:** 1985'te, 8'inci madde, 2'nci kat; 7,65'lik, 9,65'lik, 657'yle vb.

Belirli bir tarih bildiren ay ve gün adlarına gelen ekleri ayırmak için konur.

- **Örnek:** Başvurular 17 Aralık'a kadar sürecektir.
12 Temmuz 2010 Pazartesi'nin TDK için önemi büyüktür.

Bir ek veya harften sonra gelen ekleri ayırmak için konur.

- **Örnek:** a'dan z'ye kadar